

Motion till riksdagen 2005/06:U301

av Luciano Astudillo (s)

Uruguays utmaningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att Sverige ökar sitt engagemang i Uruguay.

Motivering

Koalitionen Frente Amplio tog över makten i Uruguay den 1 mars. På många sätt är det dock ett stukat land som president Tabaré Vázquez ska styra.

Den första utmaningen Vázquez står inför är att få ”plan emergencia social” – planen för att möta den akuta sociala krisen – att fungera. Trots att landet ligger på plats 36 på UNDP:s välfärdslista och trots att analfabetismen är mycket låg lever så stor andel som 25–30 procent av befolkningen under fattigdomsgränsen. Varje år föds 50 000 barn i fattiga familjer och hälften av dessa har mammor i tonåren. I Uruguay säger man att fattigdomen har fått ett fattigt barns ansikte. Under ett besök i landet i december mötte jag María Elena Curbelo, en barnläkare som är verksam i norr, vid gränsen till Brasilien. Hon är känd för att ha avslöjat den katastrofala kris som fanns i staden Bella Unión: barndödligheten i delar av Bella Unión har nått nivåer jämförbara med de länder i Afrika som har den högsta barndödligheten. Detta i ett land som tidigare ansågs ha den bästa levnadsstandarden i Sydamerika.

Utbildningssystemet är öppet för alla, men det sker en rejäl utgallring som är klassbetingad. Så mycket som en miljon personer har problem med sysselsättning. Av dessa är 300 000 helt utan arbete och resten jobbar deltid eller svart. De senaste två åren har 130 000 uruguayaner, främst utbildade ungdomar, emigrerat. Samtidigt är medellivslängden hög i landet och de äldre lever gott på Uruguays tidigare välgång. Det är en omöjlig demografisk ekvation som de unga inte kommer att acceptera i längden.

Den andra utmaningen handlar om att reformera demokratin; demokratisera demokratin. Landets invånare har stora förväntningar på demokratin som begrepp och ett relativt högt deltagande i den demokratiska processen. Men Uruguay är ändå det land, tillsammans med Haiti, som har lägst tillit till sin

Fel! Okänt namn på

egen demokrati. Det krävs flera reformer på området, inte minst i fråga om finansieringen av partiväsendet. Trots att kvinnor fick rösträtt i Uruguay på 1930-talet är kvinnorepresentationen mycket låg. Av 99 parlamentariker är bara några få kvinnor. Därutöver behöver parlamentsarbetet effektiviseras, möjligheterna till deltagande breddas. Parlamentet måste också stärka sin position gentemot presidenten.

Den tredje viktiga uppgiften gäller den produktiva sektorn, som är sargad efter år av felinvesteringar och vanstyre. Satsningarna på finansmarknaden lyckades inte. De senaste åren har landet inte ens haft en fungerande kapitalism – Uruguay präglas fortfarande av en patronmentalitet. Nästan allt kött som produceras exporteras och landet tvingas importera kött från Argentina. Uruguay behöver återintegrera sig med sin region. Tidigare regeringar har prioriterat goda relationer med USA och Europa. Den ekonomiska integration som sker via Mercosur behöver kompletteras med ett politiskt samarbete.

Stockholm den 26 september 2005

Luciano Astudillo (s)